

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

§. 1. An obligemur semper confiteri per voces.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

DE SACRAMENTO POENITENTIAE LIBER QUINTVS

MEMINERIS, Lector, Me de hoc Sacramento in Opusculo Methodi Confessionis multa scripsisse. Ea igitur solum, quae ibi locum non habuere, erunt hic nostro more, hoc est, breviter explicanda.

CAPVT PRIMVM

Materia, & Forma huius Sacramenti, & dispositio praesentis Tractatus.

Materia Remota.

1. **M**ATERIA remota Sacramenti Poenitentiae sunt peccata. Ut ait S. Th. 3. p. 2. q. 84. art. 2. & Theologi hic passim non quidem materia, ex qua, sed circa quam illud versatur.

2. Porro nomine peccatorum non intelligimus cum Trid. sess. 4. c. 1. & 5. & Can. 1. & 2. nec peccatum originale, nec ea quae ante Baptismum fuerunt commissa, sed commissa post ipsius susceptionem; illa enim priora delet Baptismus, haec Poenitentia, quae propterea appellatur à Patribus *Secunda Tabula post naufragium*. Peccatum scilicet, ut vocant Theologi, (quod est illud, quo quis adultus sine debito dolore peccatorum à se commissorum, ad Baptismum forte accedit, vel accedit cum voluntate aliquod peccatum mortale committendi) est etiam materia huius Sacramenti Poenitentiae, unde in Confessione Sacramentali explicandum, ut alibi latius probatum à nobis est in *tract. Theologico de Sacramentis*, quia haec peccaminosa fictio consumitur in aliquo posteriori à Baptismo; prius enim intelligi debet Baptismus constitutus, & deinde eiusdem prava suscepio; quamvis igitur voluntas male suscipiendi praecedat Baptismum: unde haec non est materia Poenitentiae; ipsa tamen mala suscepio Baptismum consequitur, ac materia Poenitentiae esse potest, & debet.

3. Peccata mortalia, alias confessa, & ritè absoluta, ut item peccata venialia, sunt materia quidem sufficiens, & idonea huius Sacramenti, sed non necessaria; illa enim jam remissa supponuntur, haec verò possunt aliis modis remitti.

Materia Proxima.

4. Materia proxima sunt actus poenitentis, hoc est oris Confessio, cordis Contritio, Satisfactio. Et cordis quidem contritio non est solitarie accipienda, sed ut sensibilis sit per Confessionem. Satisfactio autem non est pars essentialis, sed integralis, pertinens ad ejus perfectionem, nec ita in mentis est cor, & caput in homine, sine quibus persistere homo, nullo modo potest, sed ut pedes & manus, quae sunt partes hominis integrales secundario; potest enim hoc Sacramentum, quoad essentiam, & quoad principales partes, constare sine satisfactione, ut ostendit perpetua Ecclesiae praxis, qua absolvitur mortui proximus, quando nullam suscipere poenitentiam valet, per quam satisfaciatur.

Forma.

5. Forma denique est absolutio, verbis prolata à legitimo peccatorum iudice, nempe à Confessario, *Ego te absolvo, &c.*

Dispositio praesentis Tractatus.

6. His distinctis, ut huius Sacramenti tota Tractatio

absolveretur, percurrenda essent ejusmodi disceptationes, hoc est oris Confessio, cordis Contritio, Satisfactio, solutio. Verum quia de his à nobis satis, superque statum est in Methodo expedita Confessio, ne molestia legentium, hic eadem repetamus, ab inordinatis merito abstinemus, ut ea afferamus in materia quae ibi locum habere pro meo instituto, quod illi cepti, non potuerunt. Haec autem ad tria reduci debent: gationem, quam quisque Fidelium habet recipiendi Sacramentum Poenitentiae. Ad potestatem, iurisdictionem, Approbationemque legitimam Ministrum hoc Sacramentum conferentis. Ad casus retervaros, à quibus ex omnes ex dictis Ministris absolvere possunt. Faveat igitur nobis Calites faveat Virgo, faveat Deus, quatenus aliquid proferam lectione dignum, in hoc argumentum obviam, atque à tot sapientissimis viris agnatum, ut supplex, & obsecro.

CAPVT II.

De praepcepto suscipiendi Sacramentum Poenitentiae.

1. **S**UPPONIMUS tamquam omnibus Theologis expeditum, & probatumque ex illis verbis Christi Dominum Ioan. 20. *Accipite Spiritum Sanctum: quorum remissionis peccata remittitur eis, & quorum retinueritis, erunt ligatae, addita Ecclesiae traditione, esse praepceptum Dominum de hoc Sacramento suscipiendi impositum in quolibet mortalibus. An extra articulum mortis sit hoc praepceptum? Vide apud Dian. p. 1. r. 8. r. f. 8. & 39. Supponimus item de eodem esse praepceptum Ecclesiae, cum *virique sex. de pen. ex remiss.* Trid. sess. 4. c. 3. & in ista tem semel in anno ab iisdem, si aliquo mortali gravetur, suscipiatur. Quoniam verò de tota hac re scripsimus in *Opus. Meib. Comm.* Dux hic super sunt quaedam res, quas jam subdo.*

PRIMA QVÆSTIO.

§. I. *An obligentur Fideles Confessionem praestare debere semper per voces, non vero per Scripturam?*

1. **R**ESPONDEO, Nisi necessitas aliud cogat, ut in ludo, in mutuo, &c. in quibus satis sunt motus, Confessio semper fieri debet per voces, ut colligitur ex Sac. Theol. *cap. Quem poenit. de Poenit. d. 1.* Unde mortaliiter peccat qui aliter faceret; esset enim contra vnum Ecclesiae antiquissimum. Conceditur nihilominus à pluribus, & Constantino, de pen. p. 8. n. 8. cum Suar. Vasq. aliisque Poenitentiam vel ob maximam verecundiam, vel ob loquelae impedimentum (addiderem ego libens, vel ob scripturae imperitiam se melius explicare poenitens, putat per scripturam) exhibere sua peccata Confessario praesenti, atque immediate à praesenti absolvi: & tuius quidem fieri poenitentiam antequam absolvatur dicat, *Ego cum dolore confiteor vna peccata, quae hic legisti, &c. lege mox dicenda, &c.* DVBIUM

DE IVI INCIDENS.

An possit absentes absolvi?

2. Ex dictis, quod aliquando liceat per scripturam confessorio exhiberi confessorio presenti, & ab eodem presenti absolvi, oritur cupido sciendi, an etiam id liceat in absentia?

3. Resp. Nullo modo, nec licere, nec valide fieri posse decrevit Clem. VIII. his verbis: Hanc propositionem, id est Licet per literas, seu per intermedium Confessorio, abenti peccata confiteri Sacramentaliter, & ab eo absente absolutionem obtinere ad minus, ut falsam, temerariam, & scandalosam Sanctissimus damnavit, ac prohibuit sub excommunicatione lata Pontificique referata, aliisque poenis, &c.

4. In cuius explicationem satis sit notare duo. Primo, non solum, ut illicitam ejusmodi Confessionem, Absolutionemque ab absente collatam prohiberi, sed (quidquid aliqui contra dicant) etiam ut invalidam secundum Suar. d. 19. §. 3. de poenit. n. 16. & De Lugo de poenit. d. 17. n. 64. Ratio mihi non inefficax est, quia si esset valida, non posset assignari ratio, cur aliquando, puta in extrema v. g. necessitate moribundi, non posset licite absenti absolutionem conferri: tunc enim licita reddi deberet ex tanta necessitate. Quare si licita aliquando posset esse, non potuisset à Pontifice semper damnari.

5. Nota secundo, prædictam propositionem, à Clemente prohibitam, duas habere partes: vnde valde dubitatum fuisse inter Theologos, utrum in sensu conjunctivo, an in sensu disjunctivo ex sumi deberent; Verum, debere in sensu disjunctivo, ego pro certo habeo. Explico, quod dictum est, & proba.

6. Dubium esse potest, An Clem. VIII. damnet simul hæc duo, scilicet, posse fieri confessionem absenti, & à Confessorio absenti absolutionem obtineri, quo pacto illud (&) sumeretur in sensu conjunctivo: & sic non damnaretur, qui solum unam partem ex dictis affirmaret v. g. Confessionem solum posse fieri absenti, vel affirmaret, Absolutionem solum posse dari absenti. An potius dictus Clementis damnet hæc duo etiam separatim sic: Damno etiam eum, qui affirmat, Confessionem posse fieri absenti, & Damno etiam eum, qui affirmat posse dari absenti absolutionem, quo pacto illud (&) acciperetur in sensu disjunctivo.

7. Video utrumque sensum verbis Clementis dari posse. Sed certum, ut dixi, ego ex fine intento à Pontifice iudicio sensum esse posteriorem, id est sensum disjunctivum. Nec novum est illud (Et) sumi in locutionibus pro (Vel) nam sic Aristoteles dixit, *Naturam esse principium motus, & quietis, id est, vel motus, vel quietis*. Qui motus locutionis habetur in iure L. *Conjuncti*. l. 1. §. ff. de Ver. sign. non semel, & videri potest apud Barbo. in *Di. Quon. Dist. 100*. Ratio autem datæ doctrinæ est, quia fecus, qui separatim diceret Absolutionem posse conferri absenti non damnatus fuisset à Clemente. At ipse hanc hanc propositionem maxime damnare voluit, liquidem de ea maxime ejus ætate, disputatum est contra aliquos, id concedentes propter rationem iudicii, in quo sententia dari solet etiam in absentia delinquentis. Adde Sacram Congregationem Sancti Officii (ut refert De Lugo l. cit.) declarasse, non subsistere interpretationem illam, quæ dicit Confessionem posse fieri absenti, dummodo Absolutio detur presenti. Hæc de hac materia nobis dixisse sufficiat.

8. Non tamen putò Confessionem fieri absenti, si quis mittat sua peccata scripta Confessorio absenti, & deinde conveniens eundem Confessarium, dicat, se fatetur omnia illa peccata, ad ipsum scripta, nec alia præter illa scripta postea commississe, non, inquam putò hanc Confessionem fieri absenti, satis enim per verba prædicta fit Confessio coram. Lege DD. *Dianam p. 1. tr. 7. resol. 1.* vbi, An aliquando obligetur sic, vel per intermedium confiteri. Et ibidem *Resolut. 30. late, an possit*.

9. Hæc occasione solet quaeri, quando, & quomodo possit, vel debeat dari absolutio proximæ morituro, qui

vel non petiit Confessionem, vel petiit absente Confessorio? Sed de tota hac praxi satis diximus in *Opus. Meth. confess. l. 2. cap. 10. §. 1. à n. 13. exp. Confessionis*.

Praxis circa qualiter presentem requisita in hoc Sacramento.

10. Leander de Sacram. Poenit. l. 2. quæst. 30. & 31. citans Ochag. Dianam & alios, cum proposuisset, An si Sacerdos inadvertenter poenitentem non absolvat, possit illum parum distantem absolvere? Respondet, posse, si poenitentem nequeat revocare sine scandalo, vel alio incommodo. Secundo, addit rationem quia ad absolutionem non requiritur contractus physicus, sed satis est præsentia moralis. Tertiò, superaddit satis esse ad præsentiam moralem, si Sacerdos videat poenitentem, aut alio sensu illum percipiat. Quarto, affert Molfesum dicentem, *p. Summa Tract. 7. cap. 5. num. 59.* in dicto casu, si poenitens sit moraliter præsens, nempe parum per distans, etiam viginti passus, posse à Confessorio absolvi, modo ex qualitate personæ probabiliter constet, poenitentem non incidisse in novum mortale. Quintò, denique docet, certum esse contra aliquos doctos Recentiores, non posse absolvi moribundum v. g. existentem in domo à Confessorio, qui domum nondum ingressus est, quia in hoc casu nulla est præsentia moralis. Hæc ex Leandro: quæ tamen ita mihi placent, ut ex illis vnum omnino displiceat, & alterum examini subiiciendum putem.

11. Primo enim displicet mihi, & forte etiam aliis, quod tertio superaddit, mirum sit esse ad præsentiam hanc moralem, si Sacerdos videat poenitentem. Hoc valde difficile est. Nunquid, si meus poenitens post confessionem peccata abeat ab extremo magnæ cujusdam Ecclesiæ ad aliud extremum, quantum scilicet à meis oculis videri etiam commode posset, valide ego illum absolvam? Erit hæc præsentia moralis pro audienda concione, imò etiam pro assistentia Missæ, quando Templum plenum est audientibus, quia omnes faciunt vnum populum, rite Missæ assistentem: at certe præsentia moralis non erit pro Absolutione, quæ majorem propinquitatem requirit, nempe illam, quæ est in iudice, non reum quomodocunque, sed ex Clemente VIII. ut diximus eam præsentem condemnante, vel absolvente. Ecquæ tandem est hæc Professio illa, qua solet communi voce, etiam aliquanto altiore homines cum hominibus loqui. Hæc enim est præsentia moralis, propria hujus Sacramenti, institui per modum iudicii humani.

12. Secundo, Examini, ac Sapientium iudicio submitto illud de viginti passibus: si enim distantia ejusmodi iudicetur à Sapientibus esse apta, ut modo dicto, homines loquantur, apta iudicetur, & hic secus non item.

13. Ex his, quæ dicta sunt, potest solvi illa communis quaestio de eo Sacerdote, qui lehaliter vulneratum in via veller absolvere ex fenestra ob periculum, ne sine absolutione moriatur vulneratus. Dico enim valide, & licite posse, si parum fenestra distet, explicando hoc (parum distet) eo modo, quo jam dictum est, secus ex se non posset. Dico (ex se) nam hic, & similes casus illud proprium habent, ut si tibi appareat fenestra aliquanto altior, ita ut dubius sis de præsentia debita; tunc, quanta potes contentione vocis, moribundum absolvas, sub conditione tamen (quæ sane conditio si mente retineatur, sufficit) ut in similibus dubiis, fieri posse, diximus in *Meth. Conf. l. 2. c. 10. n. 8.* animo semper iterum absolute illam cum suis debitis conditionibus, si per se, si per alium conferendi.

SECUNDA QVÆSTIO.

§. III. De Præcepto dato Medicis circa Confessionem Egrotantium.

1. **H**Uc commode reducitur illud Præceptum Ecclesiasticum, quo Pius V. sup. Gregem præcepit, ne

Medici